

Vychází první monografie o přírodě a historii Doupovských hor

vydáno: 15. 11. 2016, 12.00

Česká geologická služba ve spolupráci s Muzeem Karlovy Vary vydala knihu Doupovské hory. Jde o vůbec první komplexní monografii, která shrnuje nejnovější poznatky o přírodě, krajině a dílem i o historii Doupovských hor. Kolektiv čtyřiceti autorů, specialistů z oblastí geologie, zoologie, botaniky a dalších, na ní pracoval po několik let.

Doupovské hory jsou pravděpodobně nejméně známým pohořím v Čechách. Jen málokomu se v minulosti podařilo proniknout do tohoto bohem zapomenutého prostoru, jehož krása a přírodní bohatství v současnosti předčí i naše chráněné krajinné oblasti. Také literatura věnovaná tomuto sopečnému pohoří na severozápadě Čech byla donedávna spíše kusá a běžnému čtenáři většinou nedostupná. „Doupovské hory, pomineme-li německy psaný vlastivědný sešit ze série Sudetendeutsche Heimatgaue Viktora Karella z roku 1926, se vlastní knihy dosud nedočkaly. Přitom se jedná o území, které se atraktivitou a zachovalostí své přírody a krajiny může směle srovnávat s našimi národními parky,“ říká jeden z editorů, zoolog Jan Matějů z Muzea Karlovy Vary.

Už proto je vydání první samostatné monografie o Doupovských horách nepochybně událostí. Obrazově bohatě vypravená kniha s četnými boxy a množstvím příloh přináší na více než 500 stranách nejnovější informace z výzkumů za poslední desetiletí i pohledy do historie, či dokonce dávné geologické minulosti. Je určena jak laikům, tak odborníkům, kteří jistě ocení také hojné odkazy na původní vědecké práce nebo obsáhlý místopisný česko-německý rejstřík s lokalizací a dalšími podrobnostmi.

Krajina kolem zaniklého města Doupova zůstala od konce 2. světové války, po odsunu německých a posléze i dosídlených obyvatel, pustá. V roce 1953 zde byl zřízen vojenský újezd Hradiště a území se na dlouhou dobu uzavřelo návštěvníkům, ale také přírodovědeckým výzkumům. „Dnes, kdy zkoumáme i ty nejdolehlejší kouty světa, je až neuvěřitelné, že u nás taková nepřístupná a málo známá oblast existuje,“ říká Petr Hradecký z České geologické služby, editor části týkající se neživé přírody.

Navzdory vojenským cvičením se v Doupovských horách zachovaly ojedinělé geologické fenomény – štítový vulkán a zbytky jeho erodované kaldery, pyroklastické i výlevné horniny a mnoho mladších dílčích vulkanických center. Výjimečná jsou též přírodní společenstva. Žijí zde například vzácní listonohové a žábronožky letní, hnědásek chrastavcový, kuňka ohnivá nebo užovka stromová. Z ptáků tu lze spatřit tetřívka obecného, včelojeda lesního a s velkým štěstím i orla křiklavého. Vyskytuje se zde také mnoho vzácných druhů rostlin, jako koniklec otevřený, hořec hořepník, krušík ostrokvětý, pochybek severní nebo řada druhů kavylů a záraz. „Rostlinstvo Doupovských hor je mimořádně pestré, bohaté na dnes již vzácné druhy nehnojených luk a neodvodněných mokřadů. Fragmenty pralesovitých lesů hostí množství vzácných orchidejí. Unikátní je také rozvoj lesostepních a keřových formací na vojenských cvičištích,“ říká botanik Vladimír Melichar.

I přes nepřístupnost jejich centrální části Doupovské hory neustále přitahují zájem přírodovědců, historiků i turistů toužících po dobrodružství. Nyní navíc došlo ke zmenšení vojenského prostoru a kraj se tak ještě více otevírá návštěvníkům. „A zdaleka ne všechno je prozkoumáno. Doufáme, že naše kniha povzbudí čtenáře k jejich vlastnímu bádání či alespoň k návštěvě dosud opomíjeného regionu,“ dodává Jan Matějů.

Jan Matějů, Petr Hradecký, Vladimír Melichar (eds.): Doupovské hory

autor: Česká geologická služba, Klárov 3, 118 21 Praha 1, www.geology.cz